

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 11C/291/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6215203776
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Murgaš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2017:6215203776.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Ľubošom Murgašom v spore žalobcov 1/ V. G. Š.Á., K.. XX.XX.XXXX, O. T. U. F. J. W. XXXX/XX, J., X/ H. Ď.R., K.. XX.XX.XXXX, O. P. V. XXX, X/ Ľ. E., K.. XX.XX.XXXX, O. P. V. XXX, X/ Q.. P. S., K.. XX.XX.XXXX, O. P.É. V. XXX, X/ U.É. Ď., K.. XX.XX.XXXX, O. V. XXX, X/ U. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. Y. XXXX/XX, G., všetci právne zastúpení spoločnosťou Mgr. VIKTÓRIA HELLENBART advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Martina Rázusa 146/23, 984 01 Lučenec proti žalovaným 1/ X. W., neznámy vlastník zastúpený Slovenský pozemkový fond, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17335345, 2/ O. W., neznámy vlastník zastúpený Slovenský pozemkový fond, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17335345, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že nehnuteľnosti v katastrálnom území a obci Q. S., zapísané na Liste vlastníctva č. XXXX ako EKN parcela č. XXX o výmere XXXX m2 orná pôda, EKN parcela č. XXXX o výmere XX m2 záhrady, EKN parcela č. XXXX o výmere XXX m2 orná pôda, patria do dedičstva po poručiťelovi X. Ď.R., K.. XX. XX. XXXX, naposledy bytom Q. S., zomrel XX. XX. XXXX.

Žalobcovia v 1/ až 6/ rade m a j ú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.05.2015 sa žalobcovia 1/až 6/domáhali, aby súd určil, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX ako EKN parc. č. XXX o výmere XXXX m2 orná pôda, EKN parc. č. XXXX o výmere XX m2 záhrady, EKN parc. XXXX o výmere XXX m2 orná pôda patria do dedičstva po poručiťelovi X. Ď., nar. XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. S.. Ďalej žiadali, aby súd žalovaných 1/ a 2/ zaviazal k náhrade trov súdneho konania. Žalobu zdôvodnili tým, že sú právnymi nástupcami po neb. X. Ď., ktorý zomrel XX. XX. XXXX, ktorý od príbuzných manželov X. U. O. W. (žalovaní 1/a 2/) odkúpil nehnuteľnosti pôvodne patriace do ich vlastníctva a ktoré boli zapísané v PKN vložke č. XXXX ako parc. č. XXXX/XXX záhrada vnútornosti, parc. XXXX/XXX vnútornosti a parc. XXX roľa vnútornosti. Nehnuteľnosti odkúpil, pretože manželia Skálikovci sa koncom tridsiatych rokov 20. storočia odsťahovali do U.. Prvú časť kúpnej ceny zaplatil v hotovosti pri kúpe a zvyšnú časť právny predchodca žalobcov 1/až 6/ splácal od roku 1938 Q. O., ktorý bol splnomocnený na preberanie splátok, ktoré žalovaným 1/ a 2/doručoval. K úplnému vyplateniu kúpnej ceny došlo dňa 15.12.1943. Uvedeným pozemnoknižným parcelám zodpovedajú v súčasnosti nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX, pre katastrálne územie a obec Q. S. a to EKN parcely s parc. č. U. XXX o výmere XXXX m2 orná pôda, parc. č. XXXX o výmere XX m2 záhrady, parc. č. XXXX o výmere XXX m2 orná pôda v ideálnom spoluvlastníckom podiele žalovaných 1/ a 2/, ktoré sú v správe SPF z dôvodu neznámeho miesta žalovaných PKN vlastníkov. Na parcele parc. č. XXXX je postavený rodinný dom so súp. č. XXX zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. Q. S., ktorej zodpovedá časť EKN parcely parc. č. XXX zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. Q. S.. V označenom rodinnom dome žil a býval právny predchodca žalobcov 1/až 6/ neb. X. Ď., ktorý nehnuteľnosti nerušene užíval do svojej smrti. Rodinný

dom bol predmetom dedičského konania, ktoré prebehlo pred Štátnym notárstvom v Lučenci pod sp. zn. P. XXXX/XX. Domová nehnuteľnosť v súčasnosti patrí do podielového spoluvlastníctva žalobkyne 1/, žalobkyne 3/ a žalobkyne 6/ v spoluvlastníckom podiele každá 1/3 v pomere k celku. Vzhľadom na to, že právny predchodca žalobcov 1/ až 6/ X. Ď. vstúpil do dobromyseľnej a nerušenej držby označených nehnuteľností v roku 1938, kedy najneskôr začala plynúť vydržacia lehota, ktorá uplynula 01.01.1961 a X. Ď. v držbe nebol nikým rušený a vo všeobecnosti bol považovaný za vlastníka nehnuteľnosti, nadobudol k nehnuteľnostiam vlastnícke právo titulom vydržania uplynutím vydržacej doby k 01.01.1961. Po smrti X. Ď. ku dňu XX.XX.XXXX, sporné nehnuteľnosti neboli prejednané v dedičskom konaní, ktorá okolnosť odôvodňuje rozhodnutie v prospech žaloby.

2. Súd doručil žalobu spolu s prílohami zákonnému zástupcovi žalovaných 1/a 2/ a vyzval ho, aby sa ku žalobe vyjadril. Zákonný zástupca SPF súdu doručil písomné stanovisko ku žalobe dňa 14.08.2015. Uviedol, že žalobcovia hodnoverne nepreukázali oprávnenosť držby, pretože potvrdenia o úhrade peňažných čiastok, ktorými mala byť zaplatená kúpna cena za sporné nehnuteľnosti neobsahujú účel platby, identifikáciu nehnuteľností a legitimáciu príjemcov platby (oprávnenie prijať hotovosť za W.). V dedičskom konaní po neb. X. Ď. v zmysle uznesenia štátneho notárstva v Lučenci sp. zn. P. XXXX/XX zo dňa 02. 03.1962 nebol predmet dedičstva stotožnený tak ako uvádza žaloba, ale uvádza sa len „rodinný domček spolu s dvorom (pozemnoknižne na poručiťela neprevedený)“. Mesto Q. S. nepotvrdilo platenie daní z pozemkov právnym predchodcom tak, ako tvrdia žalobcovia 1/až 6/. Predložené čestné vyhlásenia svedkov deklarujú nadobudnutie nehnuteľností, ktorých sa týka spor formálne bez bližšej identifikácie. Žalobcovia 1/ až 6/ nepredložili súdu právne relevantné dôkazy o nadobudnutí nehnuteľností právnym predchodcom. Navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. Na pojednávaní dňa 13.11.2015 zákonný zástupca žalovaných 1/a 2/ vzniesol námietku voči procesnej nespôsobilosti žalovaných 1/ a 2/. Tunajší súd uznesením č. k. 11C/291/2015 - 60 zo dňa 15.12.2015 vyzval žalobcov 1/ až 6/ na odstránenie väd žaloby v súvislosti s označením žalovaných 1/ a 2/ a keďže k odstráneniu týchto väd v spojitosti s údajmi o dátume narodenia, úmrtia, bydliska a štátneho občianstva nedošlo súd uznesením č. k. 11Co/291/2015 - 65 zo dňa 07.03.2016 podanie vo veci samej (žalobu) zo dňa 21.05.2015 odmietol. Z podnetu odvolania žalovaných 1/a 2/ Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 15 Co/237/2016 - 90 zo dňa 27.07.2017 zrušil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval právny názor, že označenie žalovaných 1/ a 2/ uvedené v žalobe, ktorí v súčasnosti už pravdepodobne nežijú a nemajú právnu subjektivitu nepredstavuje vadu konania, pretože sa jedná o vlastníkov neznámych, ktorých je oprávnený zastupovať zákonný zástupca SPF. Nadriadený krajský súd prikázal tunajšiemu súdu, aby sa vecou zaoberal meritórne, čím sa tunajší súd riadil a spor prejednal a rozhodol na pojednávaniach dňa 20.10.2017 a 15.12.2017.

4. Právna zástupkyňa žalobcov 1/ až 6/ na pojednávaní dňa 20.10.2017 trvala na žalobe. Uviedla, že dobromyseľnosť právneho predchodcu žalobcov X. Ď. vyplýva z existencie kúpnej zmluvy s manželmi W., ktorej existenciu preukazujú listinné dôkazy svedčiace o postupnom splácaní kúpnej ceny. Právny predchodca žalobcov 1/až 6/ X. Ď. sporné nehnuteľnosti užíval od vstupu do oprávnenej držby od roku 1938 až do svojej smrti v roku 1961. Oprávnenosť držby nebola spochybnovaná a v celom období bol X. Ď. považovaný za vlastníka týchto nehnuteľností. Pre oprávnenosť držby svedčí listina vyhotovená a podpísaná dňa 15.12.1943, ktoré preukazuje zaplatenie celej kúpnej ceny v prospech žalovaných 1/a 2/, pričom žalovaní 1/ a 2/ v ďalšom období sa k vlastníctvu neprihlásili a nemali žiadne nároky.

5. Zákonná zástupkyňa SPF žalovaných 1/ a 2/ na pojednávaní dňa 20.10.2017 poukázala na vyjadrenie k žalobe zo dňa 10.08.2015. Pripustila, že spôsob záznamu údajov o prevode nehnuteľnosti v minulosti bol odlišný a údaje uvedené v dokladoch o postupnom splácaní kúpnej ceny, ktoré boli predložené žalobcami 1/ až 6/ by mohli zodpovedať odplate za prevod označených nehnuteľnosti. Zdôraznila, aby sa súd zaoberal oprávnenosťou držby a dobromyseľnosťou žalobcov 1/ až 6/. Uviedla, že žalovaný 1/ a 2/ nezapríčinili vznik trov a na danú skutočnosť by súd mal prihliadnuť v konečnom rozhodnutí.

6. Na pojednávaní dňa 15.12.2017 zákonná zástupkyňa SPF žalovaných 1/a 2/ doplnila, že doklady, ktoré majú preukazovať zaplatenie odplaty za prevod nehnuteľnosti nie sú spôsobilé, pretože z nich nevyplýva, že odplata bola preberaná priamo žalovaným 1/ a 2/, ale naopak bola prevzatá inými osobami uvedenými v listinách (p. O. U. I.) , čím je sporná oprávnenosť vstup právneho predchodcu žalobcov 1/až 6/ do držby nehnuteľnosti. Ďalej listiny preukazujú, že právny predchodca žalobcov platil daň z

nehnutelností od roku 1959 a nie je preukázaná podmienka vydržania (oprávnenosť a dobromyseľnosť držby) od roku 1938.

7. Právna zástupkyňa žalobcov 1/ až 6/ na pojednávaní dňa 15.12.2017 uviedla, že listina zo dňa 01.06.1939 preukazuje prevzatie finančného obnosu Q. O. ako splátku kúpnej ceny na rodinný dom za O. W.Ú.. Oprávnenosť držby preukazuje, že právny predchodca žalobcov 1/ až 6/ nebol od vstupu do držby nehnuteľnosti nikým rušený. Úžitok nehnuteľností ako vlastných vyplýva z potvrdenia o platení domovej dane z rokov 1959 a 1960, ktoré uhradil X. Ď..

8. Svedok U. O. na pojednávaní dňa 15.12.2017 potvrdil obsah čestného prehlásenia zo dňa 28.08.2014 aj svojej matky H. O.. Doplnil, že rodinu Ď. ako právnych predchodcov žalobcov 1/až 6/ osobne dobre poznal z rozprávania jeho matky a otca, ktorý s Ď. udržiavali bližší a kolegiálny vzťah. Potvrdil, že do roku 1968 žil na Q. S. a detailne poznal oblasť vtedajších vlastníckych vzťahov a rozsah vlastníctva Ď., ktorý nebol nikdy sporným. Svedok nahliadol do ortofoto mapy a lokalizoval nehnuteľnosti vo vlastníctve Ď. tak ako si ich pamätal a zhodne s nehnuteľnosťami uvedenými v žalobe t. j. ako rodinný dom a pozemky kde sú zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra EKN s parc. č. XXX o výmere XXXX m² orná pôda, parc. č. XXXX o výmere XX m² záhrady, parc. č. XXXX o výmere XXX m² orná pôda. Ďalej svedok potvrdil, že jeho príbuzní t. j. starí rodičia poznali rodinu W., ktorí sa vysťahovali do U.. S osobou Q. O. - Q. bol vo vzdialenom príbuzenskom vzťahu a jednalo sa o človeka s dobrou povestou, ktorý požíval spoločenskú vážnosť.

9. Súd v spore vykonal dokazovanie výsluchom svedka U. O. a oboznámil sa s listinnými dôkazmi Osvedčením o dedičstve sp. zn. 4D/197/2014 na č. l. 4-5, výpisom z LV č. XXXX na č. l. 6, potvrdením o užívaní rodinného domu zo dňa 26. 08. 2014 na č. l. 7, rozhodnutím o určení súpisného a orientačného čísla č. XX/XXXX z 19. 11. 2003 na č. l. 8, uznesením o dedičstve sp. zn. D 1236/61 zo dňa 02. 03. 1962 na č. l. 9, dokladom o prejednaní dedičstva na č. l. 10, výpisom z pozemkovej knihy z PKN vložky č. XXXX na č. l. 11, výpisom z listu vlastníctva č. XXXX č. l. 12, snímkou na č. l. 13, písomným prehlásením na č. l. 14 - 19, čestným prehlásením z 28. 08. 2014 na č. l. 20-22 a obsahom dedičského spisu OSVK sp. zn. 4D/197/2014.

10. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil tento skutkový stav:

Žalobcovia 1/ až 6/ sú právnymi nástupcami po neb. X. Ď., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. Menovaný bol vlastníkom stavby rodinného domu v Q. S. K. T. V. XXX/X vrátane pozemkov k nemu prísluších (dvor), ktoré nehnuteľnosti za života neboli na X. Ď. pozemnoknižne prevedené. Rodinný dom bol postavený v roku 1900, v ktorej nehnuteľnosti celý život X. Ď. býval a bol prihlásený na trvalý pobyt. X. Ď. platil domovú daň z nehnuteľností a po jeho smrti nehnuteľnosti užívali jeho potomkovia, ktorí taktiež plnili daňové povinnosti. Uvedená skutočnosť vyplýva aj z výpisu z archívneho fondu Mestského národného výboru v Q. S. XXXX-XXXX Štátneho archívu v O. O., pracovisko Archív B. S., č. W. - XXXX/XXXXXX zo dňa 05.12.2017. Správcom dane bol vydaný predpis domovej dane na rok 1959 pre daňovníka X. Ď. k nehnuteľnosti č. d. XXX s výmerou plochy XX m² vo výške 100,80 Kčs podľa zastavanej plochy na rok 1960. Obdobne bol stanovený predpis domovej dane v roku 1960 vo výške je 100,80 Kčs podľa zastavanej plochy na rok 1961 vo výmere XX m². Domová nehnuteľnosť (rodinný domček v Q. S., V. D. Č.. XXX s dvorom) po smrti X. Ď. bola predmetom dedičského konania vedeného na Štátnom notárstve v J., a bolo vyporiadané právne nástupníctvo podľa uznesenia sp. zn. D 1236/61 zo dňa 02.03.1962, ktorý bola schválená dedičská dohoda, v zmysle ktorej „rodinný domček s dvorom“ nadobudli právní nástupcovia X. Ď. (S. Ď., A. Y., Q. F.Á.) v pomere 1/3 k celku. Rozhodnutím mesta Q. S. Č.. XX/XXXX zo dňa 19.11.2003 k stavbe - rodinnému domu postaveného na CKN parcele, parc. č. XXXX bolo pridelené súpisné číslo XXX a orientačné číslo X. V roku 2014 sa z podnetu zákonnej dedičky U. Ď. (manželka neb. syna S. Ď. poručiteľa X.K. Ď.) viedlo ďalšie dedičské konanie na Notárskom úrade JUDr. Alžbety Kondríkovej so sídlom vo Veľkom Krtíši, pod sp. zn. 4 D/197/2014 a predmetom bol dedičský podiel k označenému rodinnému domu v rozsahu 2/3 v pomere k celku. Dedičským uznesením zo dňa 06.08.2014 nadobudli dedičský podiel po poručiťovi X. Ď. potomkovia U. Ď. v rozsahu 1/3 a U. Q. (vnučka X. Ď. t. j. zákonná dedička neb. dcéry X. Ď. A. Y.) v rozsahu 1/3 v pomere k celku. Aktuálne vlastníctvo k rodinnému domu súp. č. XXX na parc. č. XXXX je evidované na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec Q. S. v prospech právnych nástupcov neb. X. Ď. a to V. G. Š., U. Q. U. U. Ď. každá v pomere 1/3 k celku. Mesto Q. S. dokladom č. XXX/XXXX - XXXX zo dňa 26. 10.2017 potvrdilo, že X. Ď. okrem rodinného domčeku do svojej smrti užíval aj k nemu príslušie pozemky, ktoré

sú evidované na LV č. XXXX, pre katastrálne územie a obec Q. S., a to konkrétne parcely registra EKN, parc. č. XXX o výmere XXXX m² orná pôda, parc. č. XXXX o výmere XX m², záhrada, parc. č. XXXX o výmere XXX m², orná pôda. Rodinný dom súp. č. XXX zapísaný na LV č. XXXX pre katastrálne územie a obec Q. S. je situovaný na KN parcele, parc. č. XXXX, ktorej zodpovedá časť E-KN parcely parc. č. XXX na LV č. XXXX. Nehnuteľnosti označené žalobou (pozemky) neb. X. Ď. získal kúpou od X. U. O. W. a podľa evidencie KN sú v súčasnosti registrované vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/ ako neznámych vlastníkov zastúpených Slovenským pozemkovým fondom. Vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam bolo pôvodne zapísané v prospech žalovaných 1/ a 2/ v pozemkovej knihe v PKN vložke č. XXXX ako parcela s parc. č. XXXX/XXX záhrada vnútornosti o výmere XX árov (XXXX Q.), parc. č. XXX/XXX vnútornosti o výmere XXX árov (XX XXX Q.) a parc. č. XX0 roľa o výmere XXX árov (XX XXX Q.2.). Žalovaní 1/ a 2/ nehnuteľnosti nadobudli titulom kúpy v zmysle kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 15.07.1931 a boli vkladované v PKN vložke č. XXXX dňa 18.07.1931 č. XXXX. Právny predchodca žalobcov prvú časť kúpnej ceny vyplatil pred odchodom žalovaných 1/ a 2/ do U. a zvyšok kúpnej ceny splácal od roku 1938 Q. O. U. S. I. splnomocneným na preberanie splátok kúpnej ceny. Zvyšok kúpnej ceny bol uhradený k 15.12.1943, čo nasvedčujú listiny o splácaní peňažných čiastok Q. O. a o úplnom vyplatení dlhu (č. I. 19).

11. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobu možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

12. Podľa § 860 OZ; podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred 1. aprílom 1964.

13. Podľa § 111 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník) v znení účinnom do 31.03.1964 (ďalej len „SOZ“); Vlastníctvo k veciam jednotlivé určeným prevádza sa už samou smluvou, ak nie je dohovoréné inak alebo ak nevyplýva nič iné z osobitných predpisov. Ak ide o veci určené podľa druhu, je na prevod vlastníctva potrebné ich odovzdanie.

14. Podľa § 112 SOZ; Prevod vlastníctva k nehnuteľným veciam, zapísaným v pozemkovej alebo železničnej knihe, zapíše sa do týchto kníh.

15. Podľa § 115 SOZ; Vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

16. Podľa § 116 ods. 1,2 SOZ; Vlastnícke právo k hnuiteľnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná. Kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciu dobu predchodcu.

17. Podľa § 145 ods. 1 SOZ; Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

18. Podľa § 562 SOZ; Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, i právne pomery vzniknuté pred 1.januárom 1951; do tohto dňa sa tieto právne pomery spravujú skorším právom.

19. Podľa § 566 ods. 1, 2 SOZ; Lehota, ktorá začala bežať pred 1.januárom 1951, sa skončí, ak tento zákon určuje kratšiu lehotu, najneskoršie uplynutím tejto kratšej lehoty, počítanej odo dňa 1.januára 1951; ak určuje dlhšiu lehotu, uplynutím tejto dlhšej lehoty, počítanej odo dňa, keď lehotá začala bežať. To isté platí o vydržacej a premlčacej dobe.

20. Súd citované ustanovenia zákona aplikoval na zistený skutkový stav. Predmetom konania bol žalobcami požadovaný určovací výrok, že nehnuteľnosti označené žalobou patria do dedičstva po neb. poručiteľovi X.K. Ď. V súčasnosti sú nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/. Zosúladenie evidenčného a právneho stavu je legitímnym právnym záujmom žalobcov 1/až 6/, ktorí nemajú k dispozícii iný právny prostriedok na ochranu svojho vlastníckeho práva. Súd preto konštatuje existenciu naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov.

21. Pokiaľ ide o vecnú legitímáciu súd dospel k záveru, že v konaní bola preukázaná. Žalobu o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, resp. že porúčiteľ bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase svojej smrti, môže podať ten, koho sa takéto určenie týka. Oprávnenou osobou je dedič alebo právny nástupca porúčiteľa. Dedičské nástupníctvo súd mal preukázané listinnými dôkazmi. Z rozhodnutia o dedičstve Štátneho notárstva Lučenec, sp. zn. D 1236/61 vyplýva okruh zákonných dedičov po neb. porúčiteľovi X. Ď. v čase pôvodného dedičského konania ku dňu 02.03.1962. Podľa osvedčenia o dedičstve notárky JUDr. Alžbety Kondríkovej, sp. zn. 4 D/197/2014 - 24 zo dňa 06.08.2014 vyplýva, že povolaným dedič po neb. porúčiteľovi X. Ď. sú žalobcovia 1/až 6/. Pasívne vecne legitimovaní sú žalovaní 1/a 2/ zastúpení SPF, ktorým ako vlastníkom svedčí zápis v katastri nehnuteľnosti.

22. Súd po zistení aktívnej legitímácie a právneho záujmu žalobcov 1/ až 6/ na určovacej žalobe v rozsahu § 137 písm. c) CSP sa zoberal sporom z vecnej stránky. Z vykonaných dôkazov zistil, že žaloba je opodstatnená. Na spor aplikoval ustanovenie § 860 OZ a nadväzne platnú a účinnú právnu úpravu vydržania práva v čase začatia a skončenia plynutia vydržacej doby a okamih vzniku vlastníckeho práva súd posudzoval podľa zák. č. 141/1950 Z. z. Občiansky zákonník v znení účinnom do 31.03.1964 (ďalej len „Stredný OZ“) s použitím noriem uhorského obyčajového práva platného na území Slovenska do 31.12.1950.

23. Vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona (ex lege) a to pri splnení zákonných predpokladov. Prvým predpokladom je, že predmet vydržania musí byť spôsobilý vydržania. Druhým predpokladom je oprávnenosť držby. Oprávnená držba je faktické ovládanie veci s vôľou nakladať s vecou ako sa vlastnou, pričom držiteľ musí byť dobromyseľný v tom, že vec držiteľovi patrí. Okolnosti, z ktorých je možno usudzovať dobromyseľnosť, musí v spore preukázať držiteľ veci a je to okolnosť, ktorá svedčí o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci. Vlastník musí preukázať platný právny dôvod nadobudnutia veci. Tretím predpokladom vydržania je nepretržité uplynutie zákonom stanovenej vydržacej doby.

24. Právnym následkom vydržania je nadobudnutie vlastníckeho práva priamo zo zákona (ex lege), preto pri uplatňovaní titulu vydržania sa musia rozlišovať jednotlivé obdobia platnosti právnej úpravy, a to obdobie platnosti obyčajového práva na území Slovenska do 31.12.1950, ďalej obdobie neplatnosti zák. č. 141/1950 Z. z. Občiansky zákonník od 01.01.1951 do 31.03.1964 a obdobie platnosti Občianskeho zákonníka č. 40/194 Z. z. od 01.04.1964.

25. Podľa Uhorského obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950 vydržaním nadobudol vlastníctvo nehnuteľnosti ten, kto mal nehnuteľnosť po dobu 32 rokov ako svoju pokojne v držbe. Vydržanie bolo prípustné voči každému, ak boli splnené podmienky vydržania, tj. ak došlo k udalosti, ktorá dôvodne mohla v užívateľovi vyvolať presvedčenie, že sa stal vlastníkom a tieto nehnuteľnosti mal príslušnú, zákonom ustanovenú dobu 32 rokov s držbe.

26. Občiansky zákonník č. 141/1950 Z. z. v ustanoveniach § 115 a § 116 upravuje vydržanie tým spôsobom, že vlastnícke právo k nehnuteľnej veci mohol nadobudnúť ten, kto ju oprávnene a nepretržite držal po dobu 10 rokov. Za oprávneného držiteľa sa považovala osoba, ktorá bola so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľná v tom, že vec jej patrí po celú vydržaciú dobu. V zmysle intertemporálneho ustanovenia § 562 SOZ sa od 01.01.1951 ustanovenia tohto zákona vzťahovali aj na právne vzťahy vzniknuté za platnosti obyčajového práva. Vydržacia doba, ktorá začala plynúť pred 01.01.1951 sa v zmysle § 566 SOZ najneskôr skončila uplynutím desaťročnej lehoty počítanej od 01.01.1951, pokiaľ neuplynula skôr.

27. Stredný OZ predpokladal dobromyseľnosť držiteľa počas celej vydržacej doby a Uhorské obyčajové právo platné na území Slovenska do 31.12.1950 počítalo s dobromyseľnosťou v okamihu vstupu do držby.

28. Ďalej je potrebné uviesť, že podľa obyčajového práva pravidelný spôsob nadobúdania vlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej v pozemkovej knihe bol zápis do pozemkovej knihy (intabulácia), ktorý pripúšťal výnimku nadobudnutím vlastníctva nehnuteľnosti právnymi úkonmi mimo zápis v pozemkovej knihe (dedením a vydržaním). Neformálne nakladanie s nehnuteľnosťami v dotknutom období (1938-1951) nebolo nezvyčajné (viď napr. Rozhodnutie zverejnené v úradnej Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach občianskych z právnej oblasti Slovenska a Podkarpatskej Rusi,

roč. I. - VI. ,č. 911). Princíp intabulácie s konštitutívnymi účinkami počnúc od 01.01.1951 zrušil SOZ, ktorý upravil nadobúdanie vlastníctva v zmysle § 111 a § 112. Podľa ustanovení SOZ sa vlastníctvo nadobúdalo zmluvou a zápis do pozemkovej knihy mal deklaratórny charakter. Právna prax z tohto obdobia potvrdzuje, že zmluvy, ktoré boli uzavreté do 31. 12. 1950 nemali často náležitosti potrebné pre zápis do pozemkovej knihy, ale mohli byť skutočnosťou, ktorá v nadobúdateľovi odôvodnene mohla vyvolať presvedčenie, že sa stal vlastníkom nehnuteľnosti, ktorej sa zmluva týkala. Stal sa týmto spôsobom dobromyseľným držiteľom a mohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, ak boli splnené aj ostatné náležitosti vydržania.

29. Súd normy uhorského obyčajového práva a SOZ aplikoval na zistený skutkový stav. V súdnom spore nebola spochybnená totožnosť nehnuteľností. Nehnuteľnosti, ktorých sa týka spor sú zhodné s predmetom kúpnej zmluvy medzi neb. X. Ď.Č. a žalovanými 1/a 2/. Daná skutočnosť vyplýva porovnaním obsahu PKN zápisnice č. XXXX Q. S., podľa ktorej titulom kúpy v prospech žalovaných 1/a 2/ sú PKN evidované nehnuteľnosti t. j. PKN parcela č. XXXX/XXX záhrada vnútornosti, PKN parcela č. XXXX/XXX vnútornosti, PKN parcela č. XXX roľa vnútornosti, ktoré nehnuteľnosti sa identifikujú so spornými nehnuteľnosťami podľa žaloby zapísanými v katastri nehnuteľnosti. Dobromyseľnosť neb. X. Ď. nakladať s týmito nehnuteľnosťami mimo zápis vlastníctva v pozemkovej knihe sa v spore odvíjala od kúpnej zmluvy z roku 1938, uzavretej medzi ním a žalovanými 1/a 2/. Písomnú kúpnu zmluvu žalobcovia 1/ až 6/ súdu nepredložili. Z dokazovania však vyplýva, že najneskôr v roku 1938 došlo k uzavretiu tejto kúpnej zmluvy, ktorá udalosť u neb. X. Ď. vyvolala dôvodné presvedčenie, že sa stal vlastníkom sporných nehnuteľností. Kúpnu zmluvu (do pozemkovej knihy nevloženú) medzi neb. X. Ď. a žalovanými 1/ a 2/ z roku 1938 súd považoval za domnelý titul realizovaný počas platnosti obyčajového práva. Bola preukázaná potvrdeniami o splácaní kúpnej ceny (č. I. 14 - 19 súdneho spisu), ktoré boli vystavené v období od 12.10.1938 do 15.12.1934. K zaplateniu prvej časti kúpnej ceny došlo pred odchodom žalovaných 1/ a 2/ do U. a uvedenú skutočnosť zástupca žalovaných 1/ a 2/ nerozporoval. Následne písomnými potvrdeniami bolo preukázané, že neb. X.K. Ď. uhradil zostatok kúpnej ceny od 12.10.1938 do 15.12.1943 k rukám Q. O. - Q. U. S. I.. Pre nadobudnutie vlastníctva PKN nehnuteľností zapísaných vo vl. č. XXXX svedčí obsah konkrétnych vystavených potvrdení. Doklad zo dňa 15.12.1943 uvádza, že: „...dlh je vyplatený a viac požiadaviek nemám“, resp. v doklade z roku 1938 sa konštatuje „... bol pripísaný obnos Kč 6000. 2.000 Kč bolo odpočítané za nájomné. Zostalo k vyplateniu Kč 4000... “. Taktiež z potvrdenia zo dňa 01.06.1939 jasne vyplýva, že neb. X. Ď. vyplatil finančnú čiastku pre O. W.. Uvedené podľa súdu preukazuje právny vzťah nájmu s následnou kúpou nehnuteľností. Legitimácia osôb Q. O. - Q. U. S. I. na prijímanie splátok kúpnej ceny za žalovaných 1/ a 2/ má svoj reálny základ. Svedok U. O. presne opísal charakter vtedajších vlastníckych vzťahov na Q. S. a potvrdil znalosť osôb Q. O. - Q. a žalovaných 1/ a 2/, ktorí reálne existovali a preto treba vychádzať, že aktívne vystupovali v označenom vzťahu medzi neb. X. Ď. a žalovanými 1/a 2/. Súd danú svedeckú výpoveď považoval za vierohodnú, pretože svedok vzhľadom na značný odstup času jednoznačne stotožnil rozsah vlastníctva neb. X. Ď. v Q. S. so spornými nehnuteľnosťami, tak ako si ho svedok pamätal do roku 1968, so snímkaním podľa orto-foromapy (č. I. 113-116), kde sporné nehnuteľnosti sú evidované na LV č. XXXX ako EKN parcela parc. č. XXX o výmere XXXX m² orná pôda, EKN parcela parc. č. XXXX o výmere XX m² záhrady, EKN parcela parc. č. XXXX o výmere XXX m² orná pôda pre katastrálne územie a obec Q. S. v prospech žalovaných 1/ a 2/. Dobromyseľnosť neb. X.K. Ď. bola preukázaná od okamihu vstupu do oprávnenej držby t. j. od 1938 do momentu jeho smrti t. j. do XX.XX.XXXX. Uhorské obyčajové právo a rovnako ako SOZ pri existencii skutočnej držby vychádzal z domnienky jej oprávnenosti, tj. dobromyseľnosti držiteľa. Predpokladalo sa, že držba je oprávnená a opak sa musel dokazovať (§ 145 ods. 1, 2 SOZ). Z dôkazov vyplýva, že držba neb. X. Ď. nebola nikým rušená a nikto si počas jeho života ani do súčasnosti nenárokoval jeho vlastnícke právo. Pritom zo strany susedných vlastníkov (Mesto Q. S.) bol všeobecne považovaný za vlastníka sporných nehnuteľností. Pre daný záver nasvedčuje aj výsledok dedičského konania pred Štátnym notárstvom v Lučenci, sp. zn. D/1236/61 a ostatný obsah žalobcami 1/a že 6/ predložených listín (potvrdenie Mesta Q. S. o užívaní rodinného domu, čestné prehlásenia, výpis zo štátneho archívu). Významnou skutočnosťou dokazujúcu dobrú vieru právneho predchodcu žalobcov 1/ až 6/ počas celej vydržacej doby je fakt, že neb. X. Ď. a jeho právny nástupcovia platili dlhodobu domovú daň zo sporných nehnuteľností, čím jasne dávali najavo svoje subjektívne presvedčenie, že sú vlastníkmi sporných nehnuteľností. Správca dane (štát) uvedené plnenia prijímal a právneho predchodcu žalobcov v jeho presvedčení týmto utvrdzoval. Z potvrdenia Mesta Q. S. Č. XXX/ XXXX - A. XXXX zo dňa 26.08.2014 a 26.10.2017 vyplýva, že právny predchodca žalobcov 1/ až 6/ celý život žil a býval na ulici V. XXX/X B. Q. S. v rodinnom dom, kde bol prihlásený na trvalý pobyt. Mesto Q. S. pritom potvrdilo dlhodobý úžitok sporných nehnuteľností a platenie domovej dane neb. X. Ď. do roku

1961 a následne aj platenie dane potomkami neb. X.K. Ď. do súčasnosti. Plnenie daňových povinností má oporu v archívnych záznamoch Štátneho archívu v O. O., pracovisko Archív B. S., Č.. W. - XXXX/XXXXXX zo dňa 05.12.2017, ktoré svedčia, že neb. X. Ď. bol daňovníkom domovej dane vyrubenej na rok 1959 a 1960. Napriek spomenutým okolnostiam t. j. dobromyseľnej, dlhodobej a oprávnenej držbe sporných nehnuteľností, nehnuteľnosti (pozemky) po smrti neb. X. Ď. neboli prejednané v dedičskom konaní a v súčasnosti ako vlastníci nehnuteľnosti sú naďalej evidovaní v KN manželia X. U. O. W. zo zákona zastúpení SPF. Údaje z katastra nehnuteľnosti podľa § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) sa považujú za hodnoverné, ak nie je preukázaný opak. V spore však bol dokazovaním opak preukázaný. Napriek tomu, že v roku 1938 právny predchodca žalobcov 1/ až 6/ odkúpil od žalovaných 1/a 2/ sporné nehnuteľnosti ku vkladu kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľnosti nedošlo. Uvedený stav je preto len faktickým a nezodpovedá zistenému právnemu stavu. Z dokazovania možno uzavrieť, že neb. X. Ď. sporné nehnuteľnosti od roku 1938 ako svoje užíval a žil v nich do svojej smrti (do XX.XX.XXXX), počas celej doby ustanovenej pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním podľa noriem Uhorského obyčajového práva a SOZ. Od roku 1938 začala plynúť 32 ročná vydržacia doba. Súd plynutie vydržania posudzoval po 01.01.1951 podľa § 116 ods. 1, 2 SOZ v spojení s ustanovením § 566 ods. 1, 2 SOZ. Premlčacia doba bola podľa SOZ skrátená na 10 rokov a najneskôr uplynula k 01.01.1961, ktorým okamihom neb. X. Ď. sa stal vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože boli splnené všetky zákonné podmienky na vznik vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam titulom vydržania (oprávnená dobromyseľná a nerušená držba, spôsobilý predmet vydržania, uplynutie vydržacej doby). Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobcovia 1/až 6/ dostatočne preukázali, že ich právny predchodca neb. X. Ď., ku dňu jeho smrti (17.11.1961) bol vlastníkom sporných nehnuteľností. Žalobcovia 1/ až 6/ zároveň preukázali svoje dedičské nástupníctvo po nebohom poručiťelovi. Súd s poukazom na vyššie konštatované závery rozhodol v zmysle podanej žaloby, pretože ju považoval za dôvodnú v plnom rozsahu.

30. Námietky žalovaných 1/ a 2/ smerujúce voči dobromyseľnosti a oprávnenosti držby nehnuteľností neb. X. Ď. súd považoval za neopodstatnené. Nadobúdaci titul - kúpnu zmluva z roku 1938, z ktorého žalobcovia 1/až 6/ odvíjali dobromyseľnosť svojej držby dostatočne preukazujú doklady o splácaní kúpnej ceny z roku 1938 až 1943. Obsah potvrdení o zaplatení kúpnej ceny zodpovedá bežnému spôsobu vyjadrovania v čase vystavenia potvrdení, ktorý bol oproti súčasnosti jednoduchší a menej formálny. Z dokladov je však jasne zistiteľný účel platieb, preto polemika o legitímácii osôb uvedených v potvrdeniach na prijímanie platieb za W. nemá opodstatnenie a vyvracia ju aj dlhodobá a nerušená držba týchto sporných nehnuteľností neb. X. Ď. a jeho právnymi nástupcami, ktorú žalovaní 1/ a 2/ a ani nikto iný až do súčasnosti nespochybnil a nehnuteľnosti si nenáročoval. Pre uvedené nasvedčujú i ďalšie dôkazy, najmä však svedecká výpoveď U. O. a čestné prehlásenie H. O., ktorí počas života nadobudli dostatok poznatkov o vlastníckych pomeroch neb. X. Ď. v danom čase a lokalite Q. S. a potvrdzujú tvrdenia žalobcov 1/ až 6/.

31. O náhrade trov konania strán súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP, pretože žalobcovia 1/až 6/ v spore mali plný procesný úspech a vznikol im nárok na náhradu trov v celom rozsahu. Súd má za to, že dôvod na použitie § 257 CSP nebol daný, pretože nepriznanie náhrady trov súdneho konania v spore úspešnej strane je odôvodnené len zistením výnimočných okolností. Osobitné postavenie žalovaných 1/a 2/, ktorí sú na neznámom mieste v danom spore nebolo týmto faktorom, pretože žalobcovia 1/až 6/ z dôvodu ochrany vlastníctva boli nútení sa ho domáhať súdnou cestou a podaním žaloby, pretože žalovaný 1/a 2/ na mimosúdne vyriešenie sporu nereagovali. Žalovaní 1/ a 2/ v súdnom konaní nárok žalobcov 1/až 6/ aktívne popierali, čím zapríčinili vznik trov. O výške trov rozhodne preto súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Banská Bystrica a to písomne v šiestich vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), (363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za nevykonaných navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (365 ods. CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.